

שנה תשיעית

קובץ

האור לחיים

מאמרים ושיחות
מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת חוקת תשפ"ו

זמני השבת

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	י-ם
21:20	20:22	* 19:31	
21:17	20:21	19:30	ת"א
21:21	20:25	19:34	חיפה
21:17	20:21	19:30	ב"ש
* לנוהגים 40 דק': 19:11			

העלון מוקדש
להצלחה
ובריאות איתנה:

אילנה בת שפרה
לירון שמואל בן אריה
אודליה בת שרה

ולהצלחת הילדים:

אילן יצחק זלמן בן אודליה,
פרל שרה בת אודליה,
אליאנה רבקה בת אודליה,
תהילה בת אודליה,
אהרון אריה בן אודליה

זכות התורה
וזיכוי הרבים
וכל הפעולות הנעשות
בשמיים תעמוד להם
ולבני ביתם עד עולם!

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',
יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com
02-5380014 02-5000455 או בטלפון:
052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

פרשת חוקת תשפ"ו

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אחריד" - חומש במדבר

1 נס הצלתו של הגר"ש וואזנר זצ"ל

פרשה למעשה:

9 ייש דברים שהם למעלה מהשגת האדם

12 לא לצער את השכינה!

16 הדרך לחיות חיי תורה

23 חוסר דעת

נס הצלתו של הגר"ש וואזנר זצ"ל

סיפורו של הרב מופיע בספר הנקרא
"ולא שבט הלוי בלבד", כלשון
הרמב"ם בסוף הלכות שמיטה ויובל

(פי"ג הי"ג), כי שבט הלויים הובדל כדי
לעסוק בעבודת
השי"ת ומוסיף:

"ולא שבט לוי
בלבד אלא כל איש
ואיש מכל באי
העולם אשר נדבה
רוחו אותו והבינו
מדעו להיבדל
לעמוד לפני ה'
לשרתו ולעובדו...
הרי זה נתקדש
קודש קדשים".

בסיפור חייו של הרב וואזנר מתואר
כיצד גדל והתעלה בתורה, כאשר
מצעירותו נדבק לתורה, בכל מצב
ומול כל קושי.

הרב וואזנר זצ"ל לא הגיע מבית של

זאת התורה אדם פי ימות באהל
כל הפא אל האהל וכל אשר באהל
יטמא שבעת ימים (במדבר יט, יד).

דרשו חז"ל (ברכות סג ע"ב): "מנין
שאין דברי תורה
מתקיימין אלא
במי שממית עצמו
עליה? - שנאמר:
'זאת התורה אדם
כי ימות באהל'".

אם רוצים אנו
ללמוד כיצד
מתעלים בתורה
תוך שמתגברים על
כל הקשיים שבדרך
ומה המשמעות

של אדם ה'ממית עצמו באוהלה של
תורה' כפשוטו, הרי לנו סיפורו של
הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר זצ"ל
- ראש ישיבת "חכמי לובלין" בבני
ברק, רבה של שכונת "זכרון מאיר"
בעיר ומחבר סדרת ספרי שו"ת
"שבט הלוי".

האומרים לקבוצה של יהודים:
"אתם היהודים לא תמשיכו לאכול
את לחמנו".

הוא שב הביתה ואמר לאשתו,
שקיבל החלטה לעזוב את אוסטריה,
על אף שבאותה תקופה הוא כבר
מסר שיעורי תורה בפרשבורג והיה
לו ילד קטן בגיל שנה וחצי.

חמיו היה איש עשיר, והרב סיפר
לו על כוונתו לעזוב את המדינה.
"אני מריח ריח של שריפה. אירופה
בוערת. צריך לברוח מכאן!".

"לאן תלכו?" שאל חמיו, והרב
וואזנר השיב: "לארץ ישראל".

באותה תקופה שלטו בארץ ישראל
הבריטים, והם ניהלו מדיניות שלא
אפשרה ליהודים לעלות לארץ בלי
'סרטיפיקט' (אישור עלייה).

גאונים או גדולי תורה, אלא מבית
חרדי רגיל, והקב"ה בכל דור ודור
מכין את הצדיקים הללו שתהיה
להם הצלה, כדי שיעמידו תורה
בכלל ישראל.

הוא נולד בעיר וינה שבאוסטריה.
רוב היהודים בעיר היו מודרניים,
וכך היה החינוך שהתחנכו.

כך, למשל, הרב וואזנר בעצמו למד
שחייה בצעירותו, כך גם אשתו
לעתיד, והידע הזה הוא שעמד להם
להינצל (כפי שנראה בהמשך הסיפור).

כשנה וחצי לפני שפרצה מלחמת
העולם השנייה, הרגיש הרב וואזנר
כי הקרקע בוערת תחת רגליו.

הוא שמע על הצורך הנאצי
שהתחיל לכבוש מדינות, ויום אחד
שמע שיחה של צעירים אוסטריים

העלון מוקדש להצלחה ובריאות איתנה:

אילנה בת שפרה, לירון שמואל בן אריה, אודליה בת שרה

ולהצלחת הילדים:

אילן יצחק זלמן בן אודליה, פרל שרה בת אודליה, אליאנה רבקה בת אודליה

תהילה בת אודליה, אהרון אריה בן אודליה

זכות התורה וזיכוי הרבים וכל הפעולות הנעשות בשמיים

תעמוד להם ולבני ביתם עד עולם!

הרב השיב שישנה אוניה המפליגה לארץ בעלייה בלתי לגאלית, והוא ישלם ויסע באוניה הזו.

הבעיה היתה מה לעשות עם הילד הקטן. הרב וואזנר הסכים להשאירו בבית חמיו, וכאשר הוא יסתדר בארץ, כבר ימצא את הדרך להביאו אליו.

האנגלים, כאמור, שלטו בארץ, והם מנעו מאותן ספינות בילתי חוקיות להגיע לחופי הארץ.

הם היו מציבים צופים בחופי ארץ ישראל, כדי שיראו את הספינות מגיעות וימנעו מהן לעגון בחופי הארץ.

ואכן, לאחר ימים ארוכים של הפלגה, כאשר התקרבה הספינה לחופי הארץ, התברר לקברניט שהם התגלו על ידי הבריטים, ואם ינסו להתקרב לחוף - יילכדו.

הוא המשיך להפליג במרחק מהחוף, כדי לנסות למצוא מקום לעגון, אבל

האישורים הללו ניתנו במשורה, כאשר ההנהגה הציונית, ששלטה על האישורים הללו, דאגה שרוב מקבלי האישורים יהיו אנשים חילוניים, ובקושי העניקו מספר אישורים בודדים לחרדים - וזאת כדי שלא יגיעו לארץ יותר מידי חרדים...

חמיו טען שזו סכנת נפשות לנסוע לארץ ישראל, ואילו הרב וואזנר טען כי זו סכנה להישאר באירופה.

החליטו שניהם לשאול תלמיד חכם חשוב שהתגורר בפרשבורג, שהיה מקובל על שניהם.

השיב להם אותו תלמיד חכם: "הגמרא (כתובות קי ע"ב) אומרת: 'הכל מעלין לארץ ישראל', זו הלכה פסוקה ברמב"ם (הלכות אישות פרק י"ג הלכה כ'), ולכן אי אפשר למנוע מאדם לעשות זאת".

"ומה יהיה באשר לפרנסה?" הוסיף חמיו להקשות באוזני חתנו. "על מנת כן", השיב לו הרב וואזנר.

"וכיצד תסעו בלי סרטיפיקט?"

רק שישה אנשים מכל נוסעי האוניה
הגיעו בשלום לחוף!

הרב ואשתו נותרו חסרי כל, כאשר
רק הבגדים הרטובים לעורם, והם
החלו לחפש בית שיש על דלתו
מזוזה.

כאשר מצאו בית כזה, דפקו על
הדלת, עיפים, רטובים ורעבים.
היה זה באמצע הלילה, עוד קודם
עלות השחר, ובעל הבית שהתעורר
משנתו ופתח את הדלת, גילה
שני אנשים רטובים ותשושים.
לתדהמתם, פתח הלה בצעקות
שיסתלקו, וטרק את הדלת!

כל ימיו היה רגיל הרב לומר לבניו,
כי יעקב אבינו אמר על עצמו "כִּי
בְמִקְלִי עָבַרְתִּי אֶת הַיַּרְדֵּן" (בראשית

במהלך ההפלגה נגמר הדלק של
הספינה, והיא נעצרה במקום.

היה זה יום שני של חנוכה שנת
תרצ"ט, כאשר הספינה נעצרה
מול חוף נתניה, במרחק של כשני
קילומטרים מהחוף. הקברניט
הודיע לנוסעים, שהדרך היחידה
להגיע לחוף היא בשחייה.

צריך היה לשחות שני קילומטרים,
בלילה, בים החשוך. חודש כסלו,
ים סוער, הנוסעים קפצו לים והחלו
לשחות.

הרב וואזנר סיפר שהוא ואשתו
התרחקו מעט מהנוסעים האחרים
מטעמי צניעות, והם, כאמור, ידעו
לשחות, וזה היה להם להצלחה.

ט"ו בתמוז תשפ"ו

יום הילולת

ה"אור החיים" הקדוש

רבינו חיים בן עטר זיע"א

יום של ישיעות

תרמו לטובת אחזקת התורה
במוסדות "אור החיים", ותזכו בתפילה לישועה
על ציונו של "האור החיים" הקדוש ביום ההילולא
ע"י מרן ראש הישיבה הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א
השליחות שלכם לברכה והצלחה ולכל הישגות
לתרומה ומסירת השמות:

02-5000455

מוכנה לנקות בתים ולכבס בגדים - ובלבד שבעלה יוכל לשבת וללמוד (!...).

כבר ביום הראשון שהגיעו לירושלים, אסף הרב חבורה של אברכים ומסר להם שיעור בהלכה.

לאחר מכן הוא הצטרף לכולל שלמדו בו באותה עת כמה מגדולי הדור, כמו הגרש"ז אויערבך זצ"ל ועוד. העוני היה כל כך גדול, עד שהוא ביקש שיממנו לו כסף לנסיעה לכולל, תוך שהוא מבטיח שגם בשעת הנסיעה יעסוק בתורה ללא הפסקה.

אי אפשר לתאר את עמלו בתורה באותם הימים, כאשר הוא בעוני ובחוסר כל.

הוא היה גר סמוך לרב דושינסקי (רב העדה החרדית בירושלים), והיה מדבר עימו כל הזמן בלימוד. סיפר הרב

לב, יא) - ליעקב אבינו היה לפחות מקל, ואילו לו עצמו, אפילו מקל לא היה, ועם כל זאת הצליח לשרוד ולהינצל!

לאחר מכן הם דפקו על דלת נוספת, ושם פתחו להם את הדלת, הכניסו אותם פנימה, נתנו להם אוכל ובגדים, ומעט כסף כדי שיוכלו להמשיך בדרכם.

כך הגיעו לירושלים, שם החל הרב לחפש ישיבה או כולל, וגם בית מגורים.

כסף לא היה להם, ואשתו הצדקת הסכימה להסתובב בין הבתים ולבדוק אם מחפשים עוזרת לנקיון וכיבוס בגדים, כך תוכל להרוויח מעט כסף. (רק נזכור כי מדובר בבת עשירים, שהורגלה מילדותה לחיי תפנוקים, וכעת היתה

בינתיים נולד להם הילד השני כאן בארץ, כאשר בנם הגדול, כאמור, נותר בחו"ל אצל חמיו וחמותו. המלחמה פרצה ובמשך שש שנים הם לא ידעו מגורל בנם. הידיעות שהגיעו מעבר לים דיברו על הרג המוני יהודים, והדאגה היתה רבה.

כל אותה עת הרגיעו הרב דושינסקי והבטיח כי בעזרת ה' יראה את בנו בריא ושלם ויגדלו לתורה. זו היתה הבטחה מופלאה, וכי מי יוכל להציל פעוט יהודי, בעת שמיליוני יהודים נטבחים?

אך כפי שהרב דושינסקי הבטיח, כך אכן היה.

בנסים גלויים הצליח הילד לשרוד את ימי השואה הנוראים. חמיו מסר

דושינסקי, כי בכל עת שהסתכל לעבר חלונו של הרב וואזנר, היה רואהו יושב ועוסק בתורה, עד שלא ידע אימתי הוא הולך לישון...

[סיפר בנו של הרב וואזנר זצ"ל, כי כאשר אושפז אביו בבית חולים לאחר התקף לב והוא הגיע לבקרו, בירך עליו 'שהחיינו' בלא שם ומלכות. לתמיהתו של הרב על מה ולמה בנו מברך עליו, השיב הבן כי לראשונה בחייו הוא רואה את אביו בבגדי לילה! תמיד כשהבן הלך לישון הוא ראה את האב לבוש בבגדיו הרגילים ולומד, וגם כאשר קם בבוקר ראה את אביו לומד, כך שמעולם לא ראה אותו לבוש בבגד שינה!].

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי המישי

ימי שלישי

ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

שיעור מוסר

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

בגמר המלחמה, נותרו הילדים בריאים ושלמים. כאשר החלו להגיע רשימות הניצולים, גילה הרב וואזנר כי בנו נכלל ברשימות והוא נמצא בלונדון.

כך התקיימה הבטחתו של הרב דושינסקי, והבן הגיע אל הוריו בריא ושלם.

אותו לידי גויה הונגריה, יחד עם בן דודו, ושילם לה הון עתק, תוך שהוא מבטיח לה שאם הילד יינצל, ישלם לה סכום כסף נוסף.

אותה גויה שמרה על שני הילדים במסירות, וכל אימת ששמעה שהקלגסים הארורים מחפשים אחרי יהודים, החליפה מקום מחבוא.

אלו הן רק מקצת מהתלאות שעבר הרב במהלך השנים, כאשר בכל מצב המשיך לעמול בתורה, עד שיצא שמו למרחקים.

כבר בגיל עשרים ושש הוא התמנה למורה הוראה ודיין ב'עדה החרדית' בירושלים. זה היה דבר מופלא ויוצא דופן, עד שבאחד מעיתוני אותה תקופה פורסמה הידיעה המופלאה, שה'עדה החרדית' מינתה אברך

פעם אחת הלשינו השכנים הארורים שהיא מחביאה ילדים יהודיים, והקלגסים הגיעו אליה. היא הכחישה בכל תוקף ואז לקחו את בעלה ואמרו לה שאם לא תגלה היכן הילדים, הם יהרגו אותו. הגויה המשיכה להכחיש, והארורים ירו בבעלה למוות! עד כדי כך היתה גדולה מסירותה למען הילדים. אותה גויה היתה מחסידות אומות העולם.

לעילוי נשמת

אריה בן יונה חממה ז"ל, אריה בן שירלי ז"ל

בעניין התשובה, והוסיף לומר בענווה ובמתיקות שפתיים בדרך הלצה "יהיה חלקי עם חלקך..."

וכל זאת, כאמור, החל מ'כלום'. כאשר הוא הגיע לארץ וכותנתו לעורו בלבד, אבל התורה הקדושה גידלה ורוממה אותו, וממנה יצא שמעו לכל קצווי תבל.

הרב וואזנר זצ"ל קיים בנפשו "אדם כי ימות באהל", המית עצמו באוהלה של תורה כפשוטו, והתקיימו בו דברי המשנה באבות (פרק ו'): "כל העוסק בתורה לשמה - זוכה לדברים הרבה".

צעיר לדיין. שמעו הגיעו עד ל"חזון איש" שהתגורר בבני ברק, והוא פנה אליו בבקשה שיבוא לכהן כרבה של שכונת "זכרון מאיר" בבני ברק.

ואכן הרב וואזנר הגיע לבני ברק, שם הקים את ישיבתו הגדולה, ישיבת "חכמי לובלין", הרביץ תורה ברבים, פסקיו שהופיעו בספרי "שבט הלוי" התפרסמו בעולם כולו והוא העמיד אלפי תלמידים, המפוזרים בכל קצווי תבל.

נכדו היה שכני לבניין כמה שנים, ופעם אחת כשעמדתי להיכנס לבניין הופתעתי לראות את הגאון זצ"ל ששוחח עימי דקות רבות והתעניין

יש דברים שהם למעלה מהשגת האדם

ומדוע אכן הותר הקב"ה כמה וכמה מצוות בגדר 'חוקים' שאין השכל האנושי יכול להבין?

ההסבר פשוט: האדם צריך לדעת שיש דברים שהם למעלה מהשגתו ורק בורא העולם יודע אותם.

נאה לו למלך רם ונישא, שברא את הבריהא כולה, שבני אדם לא יבינו הכל. עליהם לדעת שיש דברים שהוא יודע והם אינם יודעים.

בבואנו ללמוד את דברי חז"ל במדרש, בגמרא ואף במפרשיהם, נדרשת מאיתנו אמונה תמימה, אמונה שיש בה תמימות, ללא התחכמות כלל, כנאמר: "תָּמִים תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹהֶיךָ" (דברים יח, יג).

זאת התורה אדם פי ימות באהל פל הפא אל האהל וכל אשר באהל יטמא שבעת ימים (במדבר יט, יד).

פרשת פרה אדומה הפותחת את פרשתנו, פרשת חוקת, היא מיסודות תורתנו הקדושה.

רוב מצוות התורה, אם האדם יחקור ויעמיק בהן, יוכל לקרבן לשכלו. אבל ישנן כמה וכמה מצוות שהן בגדר 'חוקים', שלא ניתן להבין בשכל.

אחת מהן זו מצות פרה אדומה, שיש בה הלכה תמוהה ביותר: אותו אפר פרה אדומה שנועד כדי לטהר את הטמאים, מטמא את אלו העוסקים בו. השכל האנושי אינו יכול להבין כיצד אותו אפר עצמו מטהר טמאים ומטמא טהורים. זוהי 'חוקת התורה'.

אחר, חייב לסמוך עליו, למרות שאינו יודע מה יקרה, ואף אם אין לו כל הבנה בעניין הוא מאמין בו.

כך היא התייחסותנו לבוראנו: אנו מאמינים באמונה שלימה כי הוא בורא ומנהיג אותנו, וסומכים עליו שהוא עושה לנו מה שהכי טוב עבורנו, גם אם איננו מבינים כלל למה ומדוע.

למעשה, כל מצוות התורה מתבססת על האמונה בה', כפי שאמרו רבותינו: "בא חבקוק והעמידן על אחת, שנאמר (חבקוק ב, ד): וְצִדִּיק בְּאַמוּנָתוֹ יִחְיֶה" (מכות כד ע"א). ואם זוכה האדם לקיימן מתוך אמונה פשוטה שזהו רצון ה', הוא יזכה לעתיד לבוא לראות ולהיווכח במו עיניו בכל מה שהאמין שוודאי הוא כך למרות שלא הבין למה וכיצד.

כדי לזכות להיות "עם ה' אלוקיך" עליך להאמין בתמימות, באמונה שלימה.

אם ננסה להסביר מהי אמונה נגדיר אותה כקבלת הדברים ללא שום ידיעה והבנה.

וכבר אמרו כי "במקום שנגמר השכל - שם מתחילה האמונה", כלומר, מה שמובן בשכל אינו בגדר אמונה שכן הוא מתקבל בשכל האדם. ממש כמו שלא יאמר אדם: 'אני מאמין שחפץ זה שאני מחזיק הוא שעון', שהרי לא שייך ענין 'אמונה' בדבר ממשי ומוכח. אמונה היא מלשון 'נאמנות', גם בלי להבין כיצד ולמה.

אם אני סומך על משהו - אני מאמין לו גם במה שאיני מבין. אדם שרוצה ליצור שותפות מסוימת עם מישהו

להצלחת

חנה בת שפרה

כלומר, כל חייו של הצדיק הם מכוח אמונתו בבורא העולם. הוא מאמין שהקב"ה מנהיג אותו, ומשליך עליו יהבו, בלי לחקור ובלי לשאול שאלות על הנהגת ה'.

למשל בענייננו, מי שהאמין לדברי חז"ל המתארים את מותו הפלאי של עוג מלך הבשן, הוא יזכה לראות כעין 'תיעוד' של מה שאירע!

הזכרנו שעוג מלך הבשן היה בן של מלאכים שהוריד הקב"ה לעולם.

חז"ל (מכות כד ע"א) אמרו: "בא חבקוק והעמידן על אחת, שנאמר: 'וצדיק באמונתו יחיה'".

מה גרם לכך? והלא מקומם של המלאכים אינו בעולם החומר!

מיהו אותו חבקוק, שהעמיד את כל מצוות התורה על יסוד האמונה?

אלא, שבדור המבול היו בני האדם רעים וחטאים מאוד, והמלאכים לא הבינו זאת.

הזוהר הקדוש (בשלח מד ע"ב) אומר, כי חבקוק היה בנה של האישה השונמית.

אומר המדרש (בראשית רבתי ו, ב): "אמר להם [הקב"ה למלאכים]: גלוי וידוע לפני, אילו הייתם בעולמם ויצר הרע שולט בכם כשם ששולט באדם הייתם קשים מהם, אמרו לו: תן לנו רשות ונדור עם הבריות ותראה איך אנו מקדשים שמך".

אלישע הנביא היה מתארח בבית השונמית, וכאות הוקרה הבטיח לה בן "וַיֹּאמֶר לְמוֹעֵד הַזֶּה כָּפַעַת חֲתָה אֶת חֲבֻקָּת בֶּן" (מלכים ב' ד, טז). לכן נקרא שמו חבקוק, מלשון החיבוק של אימו, וכן על שם העתיד, שאלישע חיבוקו כאשר שם פיו על פי הנער להחיותו.

המלאכים לא הבינו את הקושי שישנו בעמידה מול הניסיונות ובהתגברות על היצר הרע. הם היו משוכנעים

וכיון שכל חייו היו מכוח האמונה בה' ובנביאיו, היו כל חייו מקשה של אמונה. "וצדיק באמונתו יחיה"

לעולם. גם המלאכים, כאמור, נשלחו לעולם כדי לעמוד בניסיון.

אך מהו הדבר שיחזיק אותנו לבל ניפול ברשת היצר? מהו העמוד שעליו נשעין את כל מעשינו? - יסוד האמונה! לכן חשוב כל כך שנחזק בליבנו את האמונה התמימה בה' ובנביאיו, שחס וחלילה לא תעלה על ליבנו מחשבות אפיקורסות ונזכה לראות עין בעין כי ה' הוא האלוקים, אין עוד מלבדו!

שהם יעמדו בניסיון בגבורה, אבל הרשות ניתנה להם והם ירדו לעולם הזה והקב"ה נתן ליצר הרע לשלוט בהם ומרגע זה לא הצליחו לשלוט בתאוות כבני האדם.

כך קרה שהם נשאו נשים ומהם נולדו הנפילים שמידות גופם הזכירו יותר מלאכים.

הקב"ה ברא את האדם והוא ממשיך ומקיים את העולם כדי שנזכה לעמוד בניסיונות, כי זה עיקר סיבת בואנו

לא לצער את השכינה!

להכיל בקירבו את התורה הקדושה, עליו להמית את העצמויות שבו, לוותר על האנוכיות שבקירבו ולהעביר על רצונו למען זולתו.

בהזדמנות מסוימת הגיע יהודי לפני הגאון רבי אהרון לייב שטיינמן זצ"ל והתאונן על רעייתו. "רבנו, בזמן האחרון אני לא מסתדר עם אשתי.

זאת התורה אדם כי ימות בְּאֵהָל (במדבר יט, יד).

חז"ל (שבת פג ע"ב) דרשו על מילים אלו, כי "אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה, שנאמר זאת התורה אדם כי ימות באוהל".

ביאור הדברים: על מנת שיוכל האדם

אותה אל הרב שישכנע אותה לוותר?"
 "שמע מה אני אומר לך", שב רבי
 אהרון לייב והטעים, "העיקר זה
 ויתור!"

זמן מה לאחר שהאיש עזב את הבית
 פנה רבי אהרון לייב לבנו ואמר:
 "ראה, היה פה יהודי שלא מוכן לוותר
 לרעייתו ורק דורש ותובע שהיא תוותר
 עבורו. הוא מוכן להביא אותה אלי
 כדי שאגרום לה לוותר, העיקר שהוא
 עצמו לא יאלץ לוותר. אני מסביר לו
 פעם אחר פעם כי עליו להעביר על
 מידותיו, אבל היהודי לא קולט זאת
 ואינו מוכן לוותר בשום פנים ואופן!"

היא עקשנית, עומדת על שלה, לא
 מוכנה לוותר כלל!"

"דע לך!" נענה רבי אהרון לייב,
 "העיקר זה ויתור, תשמע מה שאני
 אומר לך - העיקר זה ויתור!"

"אבל היא לא מוכנה לוותר בשום
 פנים ואופן", נזעק האיש, "היא בלתי
 מתפשרת, נשארת תמיד בשלה!"

"אמרתי לך העיקר זה ויתור!" חזר
 ראש הישיבה על דבריו.

"אבל מה אעשה?!" שב הבעל ומחה
 מבלי שיבין לאן חותר ראש הישיבה
 בדבריו, "כמה שאני משכנע אותה,
 היא לא מוכנה להתגמש, אולי אביא

כס"ד

לאור הביקוש הגדול

המבצע מחשיך!

כל הסט (11 חלקים)
רק ב-250 ש"ח בלבד!

לפרטים: 050-4106056
בין השעות 13:00-16:00

אפשרות למשלוח ברחבי הארץ

המבצע
 עד גמר המלאי

החיד"א, תלמידו של ה"אור החיים" הקדוש, מביא את הסיפור הבא פעמים רבות בספריו, וחוזר ומדגיש כי ממעשה זה ניתן ללמוד ערך יקר ויסוד גדול בעבודת ה', וכה היה המעשה:

כידוע, ה"אור החיים" הקדוש לא אבה לקבל על עצמו משרה רבנית רשמית. למרות זאת, כשהתעורר דין קשה וסבוך, הוא הצטרף לדון יחד עם שאר הדיינים, על פי בקשתם.

באחד מדיני התורה בהם השתתף הרב הוא חייב עשיר גדול בדין.

העשיר המחוצף, שלא היה מוכן לקבל עליו את הדין, החל לחרף ולגדף את הצדיק באופן מביש ובעזות מצח נוראה. כל זאת בעוד הרב מבליג ואינו משיב לחורפו דבר.

בתום המחזה המחפיר, ניגש אחד מחשובי הדיינים אל ה"אור החיים" הקדוש וביקש ממנו שימחל לאותו עשיר. ברם הרב השיב תיכף ומיד ואמר: "באותו רגע שזלזל בי העשיר והכלימני, מיד מחלתי לו בלב שלם, שכן נאמר בזוהר הקדוש (ויקרא כו ע"ב) שעוונות ישראל מכבידים כביכול על כנפי השכינה, וגורמים לה שלא להגן לשמור ולהשפיע טובה וברכה על עם ישראל, כפי שאמר הנביא: 'עוֹנוֹתֵיכֶם הָטוּ אֵלַי וְחַטֹּאוֹתֵיכֶם מָנְעוּ הַטּוֹב מִכֶּם' (ירמיה ה, כה). לכן מחלתי לו בו ברגע כדי להקל מחומרת עוֹנוֹ.".

על פי זה ביאר מרן החיד"א את דברי חז"ל (ראש השנה יז ע"א): "כל המעביר על מידותיו מעבירים לו על כל פשעיו", כי בכך שאדם מוחל ומוותר ומעביר את העוון, הוא גורם כביכול שלא יהיה

לרפואת

תקוה בת רחל רוחאם

ומכאן ילמד האדם שלא לחשוב רק על עצמו והצלחתו האישית, אלא גם על שכנית עוזנו השרויה בצער ובגלות. כאשר נחשוב כך, ממילא נשתדל לקיים עוד ועוד מצוות ומעשים טובים, כדי לסמוך ולסעוד כביכול את השכינה בבחינת "תָּנּוּ עֵץ לְאַלְקִים" (תהילים סח, לה), וניזהר במצוות 'לא תעשה' כדי שלא להוסיף על צער השכינה.

צער לשכינה. ולכן, מידה כנגד מידה, מעבירים לו על כל פשעיו, כדי למעט יותר את צערה של השכינה מפני עוונותיו [דבש לפי (מערכת מ' אות כ"ג), צוארי שלל (הפטרת וילך), מראית עין (סוף מסכת ברכות, ראש השנה דף י"ז, תענית כ"ד). כיבר לאדן (סימן ב'-מסכת דרך ארץ זוטא תחילת פרק ח'). ועל אף ששם כתב ש"אור החיים" הקדוש סיפר זאת על 'חכם אחד', אין זה אלא מדרך ענווה שלא רצה לספר זאת על עצמו, יעו' בספר נר המערבי עמ' ע"ב-ע"ד].

"זמירות שבת"

המהודר

הוצאת "מוסדות אור החיים"

לפרטים:

050-4106056

בין השעות 11:00-14:30

הזמירון כולל בתוכו:

- ❖ קידוש לשבת וחול המועד
- ❖ שירים ופיוטים מכל הסוגים
- ❖ לקט מלידת הבקלות
- ❖ שירים לאמנות ומוזיקה
- ❖ ברכת המזון ולבד ברכות
- ❖ סדר הבדלה מיוחד
- ❖ וידוי המוסדות מיוחדות

אפשרות למשלוח ברחבי הארץ

הדרך לחיות חיי תורה

עליו להמית את עצמו?

ובכלל, איזו תורה יכול ללמוד אדם
מת? הרי "בַּמִּתִּים חֲפָזִי" (תהלים פח,
ו). לכאורה רק אדם חי יכול ללמוד
תורה.

מתרץ זאת ה"חפץ חיים" במשל
ובמעשה שהיה:

לעשיר מופלג היתה חנות בעיירה,
בה היה מוכר סחורות מכל סוג ומין.
מבוקר עד לילה היתה החנות מלאה
וגדושה בלקוחות, וראה ממנה
רווחים גדולים.

אך טבעי הדבר שאדם כזה מתנתק

זאת התורה אדם פי ימות בַּאֲהֶל
כָּל הַבָּא אֶל הָאֲהֶל וְכָל אֲשֶׁר בַּאֲהֶל
יִטָּמָא שְׂבַעַת יָמִים (במדבר יט, יד).

אומרים רבותינו (ברכות סג ע"ב): אין
התורה מתקיימת אלא במי שממית
עצמו עליה.

ולכאורה הדבר תמוה - הקשה
ה"חפץ חיים" - הרי תמיד אומרים
ההיפך - שהתורה "דִּרְכֶּיהָ דְּרָכֵי
נֵעִם" (משלי ג, יז), "עֵץ חַיִּים הִיא
לְמַחְזִיקִים בָּהּ" (שם, יח), ו"אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה
אֹתָם הָאָדָם וְחֵי בָהֶם" (ויקרא יח, ה) -
אם כן מדוע אומרים רבותינו, שאם
רוצה אדם שתתקיים בו התורה -

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי המישי

ימי שלישי

ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

שיעור מוסר

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

אט אט מן התורה – הגם שיש לו יראת שמים, מ"מ כאשר ראשו ורובו נמצאים בתוך חנות, ועליו להחליף ולקנות סחורות כל הזמן, או לדאוג להגדלת העסק ולפתיחת סניפים נוספים בעיירות סמוכות – כל כולו שוקע במסחר. התורה לא תִּמְצָא בסוחרים ובתגרנים.

והנה ביום מן הימים סירק האיש את זקנו, והנה הוא רואה 'עלים של הר הזייתים'... זקנו מתחיל להלבין.

החל לחשוב: זיקנה נורקה בי, ומה אני עושה בחיי? אויה לי... בקושי מגיע לתפילה ב'ברכו', ובורח לחנות מיד לאחר קדיש תתקבל... במשך היום איני פותח ספר!... אוי, מה קרה לי? את כל חיי אני מקדיש להרוויח עוד ועוד כסף – ובתכלית אינני משקיע מאומה!... – כך שקע במחשבות במשך כל הלילה.

למחרת בבוקר המתינו הפועלים והסוחרים שיבוא לפתוח את החנות, אך הוא לא בא.

באו לאשתו ושאלוה: "היכן

בעלך? אנחנו מחכים לו כדי לפרוק סחורה!"

"אינני יודעת" – השיבה – "הוא לא חזר מבית הכנסת עדיין".

כעבור שלוש שעות חזר הסוחר לביתו.

"איפה היית?" – קידמה אשתו את פניו – "הסוחרים היו צריכים אותך, לקוחות חיכו לך. בלית ברירה הבאתי את המפתחות לפועלים..."

"טוב עשית" – אמר, ופנה לחנות.

למחרת חזר הסיפור על עצמו. הבעל מאחר בכמה שעות, ולשאלת אשתו, משיב שהיה עסוק.

כשאירע כך גם ביום השלישי, החליטה אשתו ללכת לחפשו. היא הלכה לבית הכנסת, ולמרבה הפתעתה ראתה אותו יושב ולומד שם.

"מה אתה עושה כאן?" – תממה – "החנות מחכה לך!"

"ומה בכך?" – השיב לה – "אינני פותח את החנות לפני עשר בבוקר.

אברהם אבא קוסווסקי, אב"ד ינובה:
מעשה באדם שנעשה עשיר גדול,
פתח חנויות והצליח מאוד בעסקיו.
באחד הימים גמלה בליבו החלטה,
שעליו 'לעשות מעשים' גם עבור
העולם הבא שלו.

"מה יהיה באשר לעסקים?" -
שאלה אותו אשתו.

"לכי לבית הקברות ותדפקי על
המצבה שלי", ענה לה.

"על מה אתה מדבר?" - תהתה -
"הלא ברוך ה' אתה חי וקיים ונמצא
פה!"

"נכון, אבל אם הייתי קבור, האם
שייך היה שאפתח את העסק? הרי
ודאי שהתשובה היא - לא".

ומה ברצונך שיהיה כעת?

יש לנו ילדים. ברצוני שהם יכנסו
לעסק הזה, ואני מעתה ואילך
אעסוק אך ורק בתורה.

הילדים הוזעקו, נבהלו לשמע דברי
אביהם וביקשו תקופת חפיפה, כדי
שיוכלו ללמוד את רזי המקצוע.

קודם עלי לגמור את כל הקביעות
והסדרים שלי. לפני כן לא שייך
בכלל לעסוק במסחר!"

"האם יודע אתה כמה לקוחות
הפסדנו בימים הללו?" - רטנה
האשה.

אמר הסוחר: "אילו הייתי מת, מה
היית עושה?"

חלילה, אל תוציא מפיו דברים
כאלו...

אבל זו דרך העולם! הלא יום אחד
אמות, ואת תיאלצי להסתדר
בלעדיי, ואין ספק שתצליחי לעשות
זאת. חישבי, אפוא, שבכל יום אני
מת לשעתיים-שלוש... האם אכפת
לך שאחרי השעות הללו אני קם
לתחייה?! אם לא אחטוף תורה
ומצוות בזמן - יחטפו אותי בלי
שאספיק מאומה... (יעוץ בשמירת הלשון
ח"א שער התורה פרק ד').

ועוד נהג ה"חפץ חיים" לספר, כפי
ששמע ממנו אחד מתלמידיו, רבי

הערך החשוב ביותר בעיני אביהם הוא התורה הקדושה, באו גם הם בעקבותיו, באומרם: הנה אבינו, שידע את כל רזי המסחר והצליח בו, עזבו משום שידע שערכו האמיתי של האדם הוא שיעור גדלותו בתורה!

הוסיף הצדיק רבי אברהם אבא קוסווסקי: ה"חפץ חיים" סיפר את הסיפור על אחרים, אבל כך הוא עצמו נהג: הוא פתח חנות מכולת, ואנשים היו באים ועומדים בתור כדי לזכות לקנות במכולת הזו... הוא נהג ביושר מופלג. כשהיה, לדוגמא, אחד הלקוחות קונה דג מלוח, ושוכח לקחתו הביתה, היה ה"חפץ חיים" מחזר על כל בתי ראדין, מוצא את השוכח ומביא לו את הדג, כדי שלא להיכשל חלילה

"לא צריך חפיפה" - סירב אביהם - "גם אין צורך שאעשה חלוקה מסודרת ביניכם. תסתדרו בעצמכם, בדיוק כפי שהייתם עושים אילו הייתי כעת בעולם האמת!"

ובאמת, הוא עזב את הכל, בלי שום הודעה מוקדמת, וישב ועסק בתורה יומם ולילה.

הוא הספיק לעשות סיום הש"ס ושולחן ערוך! גם קודם לכן זכה לכבוד בשל עושרו הגדול, אולם כעת היו הבריות מכבדות אותו מסיבה אחרת לגמרי - בשל היותו תלמיד חכם.

ומה היה עם כספו? באו ילדיו ונכנסו לעניינים. בתחילה לא ידעו מאומה, אחר כך התייעצו עם אנשים טובים, והחלו להצליח.

ברבות הימים, כאשר ראו הבנים כי

אלכסנדר מוקדון את חכמים:
הרוצה לחיות מה יעשה? אמרו לו:
ימית עצמו, מכיון שרק אז הוא יכול
להרגיש את החיים.

לאדם אין חיים, הוא רץ כל הזמן.
אומרים לו: תעצור לרגע! תחשוב
שהיית מת - האם היית יכול לעשות
משהו? האם היית יכול להמשיך
לרוץ? שב רגע אחד, תנוח לחמש
דקות, תתכונן בחיך!

ההתבוננות הזו תקנה לך את ההבנה
מה אתה צריך לעשות בחיים
שקיבלת!

אין התורה מתקיימת אלא באדם
שממית את עצמו, פירוש: באדם
הזוכר שיבוא זמן שיצטרך למסור
את חייו, והוא זוכר לשבת עם עצמו
ולשים לב איך לחיות!

אלכסנדר מוקדון עצמו כבש את
כל העולם, ורץ ממקום למקום כדי
לכבוש עוד ועוד.

מה היה סופו? - הוא חלה בקדחת
בהודו ומת שם בהיותו בסך הכל
בן שלוששים ושלוש שנים. האיש

בגזל. לא לחינם התרבו שם הקונים.
אשתו היתה עובדת בחנות, וה"חפץ
חיים" היה עוזר לה עם החשבונות.
עד שיום אחד החליט שאינו יכול
לעשות זאת, ואמר לה שתחשוב
כאילו אינו בעולם הזה כבר. מה
היתה עושה במקרה כזה? וכי היתה
באה לבית הקברות כדי לשאול אותו
על החשבונות?!... מה שביכולתה
לעשות - תעשה בעצמה, ואם אינה
מסוגלת להסתדר, הם יסגרו את
החנות.

בסופו של דבר החנות אכן נסגרה,
והוא עצמו ישב וכתב את ספריו
יוםם ולילה. פרנסתו היתה מן
הפרוטות שהרוויח מהם.

זאת הכוונה בפסוק שלפנינו - "זאת
התורה אדם כי ימות באהל". כאשר
יחשוב אדם שהוא נמצא בבית
הקברות, הוא יוכל לזנוח את כל
ענייני העולם הזה אחר גבו ולשבת
ולעסוק בתורה.

הגמרא אומרת (תמיד לב ע"א) ששאל

כופרים בעיקר, כאילו אין דין ואין דין. מלאו את תאוותם ועשו כל אשר ליבם חפץ. לא היתה עבירה שלא עברו עליה.

הם היו מסוג בני האדם שרוצים כל הזמן ליהנות, לכיף... לטייל בתאילנד... ללכת לג'ונגל... לראות את הודו...

אותו רב נכנס לכת הבחורים הללו, משום שהם קראו לו לברך את אחד החברים שחלה ונטה למות.

כשנכנס שמע את החולה צועק בקול רם: "הצילוני! הצילוני מזה שעומד לפניי וחרב שלופה בידו, ורוצה לחתוך את בשרי חתיכות, חתיכות!"

הגיבור הגדול והחכם ביותר שהיה אז בעולם - מת ממחלת הקדחת! אדם שרוצה לחיות צריך להתבונן בחייו, לחשוב: מדוע נוצרתי? לשם מה הביא אותי הקב"ה לעולם!?

ביאור נוסף על פסוק זה אפשר להביא על פי מעשה מזעזע שסיפר רבי אליהו הכהן זצ"ל, בעל ה"שבט מוסר" (שחי לפני למעלה משלוש מאות שנה), מפי אחד הרבנים:

אביו של אותו רב, שהיה רב בעצמו, הלך לאחת הערים ונכנס למקום שבו היתה כת של בחורים, אשר כל ימיהם היו תענוגות שתיה ואכילה. הם היו

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי המישי

ימי שלישי

ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

שיעור מוסר

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

יאמר שהוא חי חיי שקר בעולם וטעה.
אמרו לו: "תגיד שמע ישראל!"
אך הוא השיב לעומתם: "איני יכול".

כל אנשי העיר הגיעו לשם, והיו רואים
את המחזה שנמשך כמה ימים.
בכל אותו הזמן אמר לו הרב: "אולי
בכל אופן", אך הוא לא הסכים, עד
שלבסוף יצאה נשמתו בלי לומר שמע
ישראל!

זאת התורה אדם כי ימות באוהל -
אם אתה רוצה לחיות ולמות כיהודי
החי חיי תורה, ואינך רוצה שברגעים
האחרונים לחייך יעמוד עליך מלאך
המוות ויבלבל את דעתך עד שכבר
לא תוכל לתקן, תן מודעה מראש,
שאם יבוא הרשע ביום המיתה ויאמר
לך לכפור, אינך כופר ובאמת אתה
מאמין בה', ה' אלוקינו ה' אחד.
אדם כי ימות - התבונן בסוף ותזכור
איך מלאך המוות עומד עליך ביום
המיתה, ואז תזכור לקיים את דברי
התורה הקדושה.

הוא זעק זעקות איימים: "ראו מה קרה
לי משום שעברתי עבירות!" והיה
מזכיר עבירה שעבר וצועק: "בגללה
הוא רוצה לחתוך אותי!"

כל חבריו החלו רועדים למשמע
הצעקות והבכיות. הרי כולם עשו את
אותם מעשים מתועבים!

סיפר הרב: נכנסתי אליו והיו
סביבו אנשים וטף, וכולם שומעים
ומהרהרים בתשובה גדולה מאוד.
והיה בצעקה כמו שמונה-תשעה
ימים.

אמרו לו החכמים שהיו שם: "תתוודה
על החטאים שלך!"

ואמר: "חס ושלום! אוי ואבוי לי אם
אתוודה! הוא עומד עלי לחתוך אותי!"
השטן היה עומד על ימינו ולא נותן לו
לעשות תשובה.

אמרו לו: "תחזור בך!" ולא הסכים -
חלילה לו! מלאך המוות עומד מולו
ומאיים שיחתוך אותו לחתיכות אם

חוסר דעת

חשיבותם וחוכמתם: 'הסבא מסלבודקא', 'הסבא מנובהרדוק' ו'הסבא מקלם'.

שלושתם היו ממשיכי דרכו של מייסד תנועת המוסר, רבי ישראל מסלנט, וכל אחד מהם קיבל דרך שונה בעבודת ה', אותה הנחיל לתלמידיו.

'הסבא מסלבודקא', רבי נתן צבי פינקל זצ"ל, היה ראש ישיבת חברון בעת שהיתה עדיין בעיר חברון.

הוא היה ידוע כחובב תלמידים עילויים, בעלי כישרון, והיה מטפח ומגדל אותם.

בירושלים התגורר באותה תקופה רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל, ראש ישיבת "עץ חיים" ומחבר הספר "אבן האזל" על הרמב"ם, וכל אימת שהיה מגיע לחברון להתפלל על קברי האבות, היה לוקח עימו כמה מתלמידיו המובחרים, כדי להציגם בפני 'הסבא מסלבודקא'.

וְלָקַח הַכֹּהֵן עֵץ אָרְזוֹ וְאֶזְבֵּי תוֹלַעַת וְהַשְּׂלִיף אֶל תַּנּוֹךְ שַׁרְפַּת הַפָּרָה (במדבר יט, ט).

התורה מצווה לקחת עץ ארז, עץ גבוה, רם ונישא, ואיתו לקחת 'שני תולעת', והתולעת כידוע נמצאת בתוך האדמה.

ללמדנו, שאף אדם 'גבוה', למדן, ידען, מעמיק בתורה ובקי גדול, צריך לדעת שלא הגיע אפילו לאפס קצהו ממה שעליו להגיע והריהו כ'תולעת'. ואם אין הוא יודע זאת - אין ערך כלל לגדלותו.

המשגיח של ישיבת חברון בירושלים, היה רבי מאיר חדש זצ"ל, איש של צורה מהדור הקודם, יהודי גדול בתורה ויראת שמים, שסיפר את המעשה הבא:

כידוע, בין גדולי ישראל היו שלושה גדולים שזכו לכינוי 'הסבא', בשל

לו הסבא: הרי מדרש מפורש הוא (בתחילת פרשת ויקרא): "כל מי שאין בו דעת, נבלה טובה הימנו". הרי שנבלה עדיפה, מאדם חי שאין בו דעת.

בכך רמז הסבא את התייחסותו החמורה להתנהגות שלא בדרך ארץ, עליה אומרים חז"ל "נבלה טובה ממנו".

ואכן - המשיך וסיפר רבי מאיר חדש - ראה הסבא זצ"ל נכוחה, ואותו בחור הלך וירד, עד שעזב את התורה ונגרם ממנו חילול ה' גדול.

על האדם להפעיל את דעתו, אם רצונו לגדול בתורה.

אותו תלמיד שליקק סוכר בהיותו במחיצת שני גאוני עולם, העיד על עצמו כי חסר דעת הוא, ואכן הוכיח סופו על תחילתו.

פעם אחת הגיע רבי איסר זלמן מלצר עם אחד מתלמידיו, עילוי מופלא, והוא הביאו לפני ה'סבא', כאשר הוא מדבר ומתפלפל עימו בלימוד.

תוך כדי כך, התבונן הסבא מסלבודקא בהנהגתו של אותו בחור, וראה שאינו מתנהג בדרך ארץ הראויה. כך, למשל, הגישו לשולחן כיבוד, שתייה עם סוכר, והבחור תוך כדי לימוד נטל באצבעותיו גרגירי סוכר שנפלו על השולחן וליקקם.

שאל הסבא את הבחור: מה עדיף, כלב חי או אריה מת? הבחור ענה לסבא שוודאי כלב חי עדיף כמו שנאמר בקהלת (ט, ד): "כִּי לְכָלֵב חַי הוּא טוֹב מִן הָאֲרִיָּה הַמֵּת".

"והיכן כתוב שנבלה עדיפה מאדם חי?" המשיך הסבא ושאל.

לא ידע הבחור לענות, ואז אמר

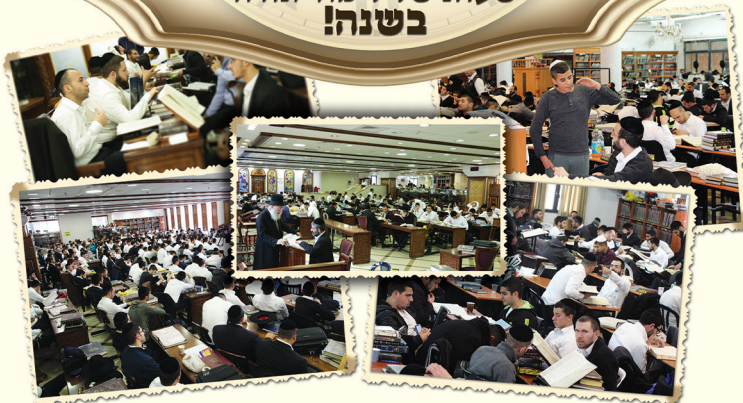

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

למעלה מ-
10,555,000
שעות של לימוד תורה
בשנה!

להקדשת יום לימוד תורה
הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים
02-5000455

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 02 - 5000455 פקס: 02 - 5000502 orhachaim.org

לחסויות, להפצה, להנצחות
ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455
נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לרפואת והצלחת: מיכל בת אסתר הי"ו, נטע בת ג'והנה הי"ו,
רמי בן חוה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל רוקאס הי"ו,
ראובן בן יעריה הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, זכריה בן ציונה טנג'י הי"ו,
דוד וראובן בני שרית הי"ו, אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו,
מאיר מאור בן חיה רבקה הי"ו, ליאת בת בלה סעדה הי"ו
ולעילוי נשמות: ר' דוד בן איה ז"ל, מרים בת זוהרה ז"ל,
מזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל,
רחל רוחאם ללה בת נרקיס ז"ל, תמר בת רגינה ז"ל, עופר בן ציונה ז"ל,
רחל בת נג'מה מוכבה ז"ל, לאה בת פנינה ז"ל, חיים בן חביבה ז"ל,
מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל, יעקב בן ברטה ז"ל,
יהונתן בן מרים ז"ל, יוסף בן ציונה ז"ל, ר' יצחק בן נעמה ז"ל, תגצבה